

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านโคกไร่ใหญ่ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา

๑. ความเป็นมา/ พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๔ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรที่วัดประชุมชลธาราบ้านควน หมู่ที่ ๖ ตำบลสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งก่อนหน้านั้นคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายก อบต. และชาวบ้านได้ปรึกษากับกองงานในพระองค์ฯ ชุดที่ ๑ นำโดยพลเรือเอกนคร พิบูลย์สวัสดิ์ ซึ่งมีความต้องการให้ชาวบ้านในพื้นที่มีงานทำ คณะกรรมการหมู่บ้านได้นำกองงานในพระองค์ฯ สำนวณดูพื้นที่ และได้นำเรื่องเสนอไปยังกองงานในพระองค์ฯ ชุดที่ ๒ นำโดยพลโทวีระ สิริธวัชสานนท์ ทราบ จากนั้นพลเอกณพล บุญทับ รองสมุหราชองครักษ์ นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักพระราชวัง และคณะ เข้าไปสำรวจพื้นที่อีกครั้ง จึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการเพื่อจัดทำฟาร์มต่อไป โดยให้เจ้าหน้าที่ นพค. ๔๑ บ้านเจาะวา ไถบุกเบิกพื้นที่ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๘ และทำการรับสมัครเกษตรกรและผู้ว่างงานในพื้นที่เข้าปฏิบัติงาน เริ่มดำเนินการวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๘ โดยมีนักเกษตรกรในพระองค์ฯ จำนวน ๓ คน คอยควบคุม ดูแล โดยให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และหน่วยงานร่วมเป็นผู้ประสานงานและให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน

๒. การสนองพระราชดำริ/ การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการ รับผิดชอบงานด้านพืชและเห็ด สนับสนุนการวิจัยพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่โครงการฯ จัดหาพันธุ์พืชมาสนับสนุนเพื่อวางแผนการผลิตและการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และให้คำปรึกษา แนะนำ การปลูกพืชและการเพาะเห็ด

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่มีงานทำและมีรายได้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยจากสารพิษในชุมชนและจังหวัดนครราชสีมา
- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และการฝึกอบรมเกษตรกร

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำการเกษตรด้านการเพาะเห็ด

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านโคกไร่ใหญ่ หมู่ที่ ๓ ตำบลสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

บ้านโคกไร่ใหญ่ หมู่ที่ ๓ ตำบลสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ กรมพัฒนาที่ดิน

๕.๒ หน่วยงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท เบิกจ่ายไป ๑๒,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ คงเหลือ - บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร.
- มูลนิธิชัยพัฒนา
- อื่น ๆ (ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปลงต้นแบบ / แปลงสาธิต

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการเข้าร่วมดำเนินการวางแผนการผลิตกับเจ้าหน้าที่ประจำฟาร์มฯ การจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตพืชผัก - พืชไร่ ได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

๗.๑.๒ การฝึกอบรม

การฝึกอบรมหลักสูตร การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐ ราย วันที่ ๙/๗/๖๓ เกษตรกร ๑๐ ราย ก่อนทำการทดสอบผ่าน ๒ ราย คิดเป็น ๒๐% หลังทำการทดสอบ ผ่าน ๑๐ ราย คิดเป็น ๘๐ % เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็น ๘๐%

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ได้รับความรู้การเกษตรแผนใหม่ นำตัวอย่างไปประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้และมีความอยู่ดีกินดี
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ มีความรู้และทักษะในการปลูก และการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล, การเพาะเห็ด และการแปรรูป

๘. ปัญหา/ อุปสรรค

- สถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ระบาดทำให้ไม่สามารถดำเนินการอบรมเกษตรกรได้
- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ปฐพีวิทยา